

Česká školní inspekce

Liberecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Střední umělecká škola v Liberci s. r. o.

Sladovnická 309, 463 11 Liberec 30

Identifikátor školy: 600 010 716

Termín konání inspekce: 23. – 27. únor a 2. březen 2004

Čj.:	H5-1031/04-3413
Signatura:	kh4fx321

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v celé škole - vzhledem ke schváleným učebním dokumentům oborů 82-41-M/006 Propagační výtvarnictví a 82-41-M/007 Propagační výtvarnictví - propagační grafika, ve školním roce 2003/2004
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve sledovaných předmětech (český jazyk a literatura, německý jazyk, anglický jazyk, občanská výchova, matematika, základy ekologie, technické kreslení, navrhování na počítači, počítačová grafika, figurální kreslení, technologie, výtvarná příprava, praktická cvičení, základy fotografování), vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, ve školním roce 2003/2004
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve sledovaných výše uvedených předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům oborů 82-41-M/006 Propagační výtvarnictví a 82-41-M/007 Propagační výtvarnictví - propagační grafika, ve školním roce 2003/2004

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zřizovateli Střední umělecké školy v Liberci s. r. o. (dále jen SUŠ) jsou: Zdeněk Švácha, bytem Barvířská 33/4, 460 01 Liberec 3, Jan Švácha, bytem Liliová 1251, 464 01 Frýdlant, Olga Šváchová, bytem Liliová 1251, 464 01 Frýdlant a Miloslav Wach, bytem Podlesí 537, 463 42 Hodkovice nad Mohelkou. Škola je po právní stránce společností s ručením omezeným. Školní rok 2003/2004 je jedenáctým rokem její existence.

Kmenovým oborem vzdělávání je obor 82 - 41 - M Výtvarná a uměleckořemeslná tvorba. Studium je čtyřleté, zakončené maturitní zkouškou, forma studia denní. Ve čtyřech třídách (po jedné v každém ročníku) studuje ve školním roce 2003/2004 celkem 99 žáků, z toho 71 dívek.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Personální zabezpečení výuky dle předmětů

Z celkového počtu 18 pedagogů působících v SUŠ jsou 4 učitelé externí a 4 v důchodovém věku. Na plný úvazek jsou zaměstnání pouze 4 učitelé.

Kontrolou personální dokumentace pedagogických pracovníků školy inspekce zjistila: dvanáct učitelů splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané vyhláškou č. 139/1997 Sb., tři mají jen pedagogickou způsobilost, jeden pouze odbornou způsobilost a dva zatím nesplňují podmínku odborné ani pedagogické způsobilosti. Z celkového počtu 218 hodin týdenní výuky je 130 hodin (59,64 %) vyučováno odborně i pedagogicky způsobilými učiteli, 38 hodin (17,42 %) pouze pedagogicky způsobilými učiteli, 18 hodin (8,24%) pouze odborně způsobilými učiteli a 32 hodin (14,7 %) učiteli bez odborné i pedagogické způsobilosti.

Podle předmětů byla v době inspekce situace následující:

Výuka jazyků:

Obě vyučující *českého jazyka a literatury* splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Obě vyučující *anglického jazyka* (obě externí) mají dokončené pouze středoškolské vzdělání - dle vyhlášky č. 139/1997 Sb. nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Jedna z nich studuje ve druhém ročníku PF TU v Liberci (certifikát z University of Cambridge - grade C není dostatečným vzděláním pro výuku jazyka na střední škole).

Vyučující *německého jazyka* splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Vyučující *italského jazyka* splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Vyučující předmětu *občanská nauka* (ředitel školy) vystudoval PF UK Praha, učitelství pro 1. stupeň ZŠ + předmět výtvarná výchova, pro výuku předmětu občanská nauka je pouze pedagogicky způsobilý.

Odborné a profilující předměty:

Dějiny výtvarné kultury jsou vyučovány učitelkami s odbornou i pedagogickou způsobilostí.

Výtvarná příprava je dělena na přípravné kreslení a modelování

- *Přípravné kreslení* - je vyučováno učitelkou s odbornou a pedagogickou způsobilostí
- *Přípravné modelování* je vyučováno učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Písmo je vyučováno učitelem bez pedagogické způsobilosti - vyučující má střední odborné vzdělání výtvarného směru, studuje DPS na TU Liberec.

Figurální kreslení je vyučováno učitelem s odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Počítačová grafika je vyučována učitelem s pouze pedagogickou způsobilostí a učitelem s odbornou způsobilostí.

Navrhování je děleno na navrhování na PC a výtvarné navrhování.

- *Navrhování na PC* je vyučováno učitelem s odbornou a pedagogickou způsobilostí
- *Výtvarné navrhování* je vyučováno učitelem s odbornou způsobilostí - vyučující má střední odborné vzdělání výtvarného směru.

Technologie – je vyučována učitelkou s odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Praktická cvičení jsou dělena na modelování, grafické techniky, hlubotiskové techniky, litografii a sítotisk.

- *Modelování* je vyučováno učitelem s odbornou a pedagogickou způsobilostí.
- *Grafické techniky* jsou vyučovány učitelkou s odbornou a pedagogickou způsobilostí.
- *Hlubotisk* je vyučován učitelem s odbornou a pedagogickou způsobilostí.
- *Litografie a sítotisk* jsou vyučovány učitelkou s odbornou a pedagogickou způsobilostí (absolventka bakalářského studia - v současnosti pokračuje v magisterském studiu na PF).

Základy fotografování jsou vyučovány učitelkou s odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Předměty *technické kreslení* a *technika administrativy* jsou vyučovány učitelem s pouze pedagogickou způsobilostí - absolvent PF, obor učitelství pro I. cyklus.

Přírodovědné předměty a ekonomika:

Matematika je vyučována učitelem s pouze pedagogickou způsobilostí - absolvent PF, obor učitelství pro I. cyklus.

Předměty *fyzika, chemie, základy ekologie, anatomie, ekonomika* jsou vyučovány učitelkou s odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Tělesnou výchovu vyučuje učitel s odbornou i pedagogickou způsobilostí.

Výchovná poradkyně nesplňuje kvalifikační předpoklady pro výkon funkce výchovné poradkyně.

Organizace činnosti a provozu školy (vůči zaměstnancům)

Činnost zaměstnanců školy se řídí celostátním pracovním řádem pracovníků ve školství a vlastním „Celoročním plánem“. V něm jsou obsaženy všechny důležité momenty a termíny pro daný školní rok. Organizační řád škola vypracován nemá, v případě potřeby jsou vydávány dílčí organizační směrnice. Organizační struktura je vzhledem k velikosti školy jasná: koncepční záměry a provoz školy zajišťuje ředitel školy a organizační pracovníce (hospodářka), pedagogické záležitosti jsou v kompetenci zástupkyně ředitele školy, finanční otázky má na starost ekonomka školy. Poradními a metodickými orgány jsou:

- výtvarné komise (zvláště pro 1. - 2. ročník a pro 3. - 4. ročník)
- předmětová komise pro všeobecně vzdělávací předměty

Komise jsou jmenovány ústně, pracují v souladu se svým plánem práce, z jednání jsou pořizovány zápisy. Ve své činnosti se zaměřují na návrhy úprav učiva, zlepšování materiálních podmínek výuky, přípravu a hodnocení výstav, exkurzí, soutěží a přehlídek, přípravou zadání přijímacích, komisionálních a maturitních zkoušek. Operativně se zabývají problémy vzniklými při výuce. Jejich činnost je neformální a napomáhá ke zlepšení práce školy.

Informace získávají zaměstnanci nejčastěji denním osobním kontaktem s vedením a pomocí nástěnky ve sborovně. Pedagogické rady jsou svolávány 5 - 6x za školní rok, zápisy obsahují relevantní informace.

Systém vedení zaměstnanců

Vedení zaměstnanců je založeno na osobním jednání, vzájemných přátelských vztazích a důvěře v osobní zodpovědnost každého jednotlivce. Inspekce pozorovala harmonické vztahy mezi zaměstnanci navzájem i mezi zaměstnanci a vedením školy.

Pomoc začínajícím a nekvalifikovaným učitelům je neformální, vedením školy není speciálně organizována (systém uvádějících učitelů apod.). Přesto byla zaznamenána účinná kolegiální pomoc začínajícímu vyučujícímu předmětu *navrhování na počítači*.

Spoluúčast pedagogických i nepedagogických pracovníků při zajištění provozu školy je zřetelná.

Hospitační činnost provádí hlavně zástupkyně ředitele školy. Oproti loňskému školnímu roku je letos jejich frekvence vyšší (k datu inspekce proběhlo 11 hospitací). Opatření k nápravě jsou při zjištění nedostatků přijímána okamžitě.

Při plánování v oblasti lidských zdrojů ředitel vychází z reálné situace věkového složení, osobnostních a odborných předpokladů pedagogů. Náhrady za učitele odcházející do důchodu či ze zdravotních důvodů má již zajištěny. Kromě studujících učitelů (viz výše) je pro další vzdělávání pedagogických pracovníků využívána zejména nabídka akcí Pedagogického centra Liberec, zaměřených k potřebám školy. Rezervu spatřuje inspekce v zajištění širší nabídky pedagogické literatury pro učitele.

Hodnocení a sebehodnocení zaměstnanců školy

Hodnocení zaměstnanců vychází ze slovně stanovených kritérií. Má pozitivní vliv na jejich profesionální růst - pedagogický sbor je poměrně mladý a přizpůsobivý, učitelé reálně hodnotí svou činnost. Řediteli školy se podařilo vytvořit funkční tým, i když v loňském školním roce byly nenárokové složky mzdy nulové.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Soukromá Střední umělecká škola v Liberci (SUŠ) sídlí v bývalé základní škole na okraji města. Místní městský úřad škole budovu pronajímá a spolu se zřizovateli se snaží o její postupnou rekonstrukci (částečná výměna oken, nová sociální zařízení a šatny, plynové topení). Okolí objektu tvoří neudržovaná zahrada, realizace projektu zahradní úpravy je podmíněna finančními možnostmi školy.

Výuka probíhá celkem v 10 učebnách, z toho je 8 odborných.

Sklepní prostory budovy byly upraveny, vznikla zde nová pracoviště pro výuku litografie a sítotisku. Tyto prostory však nejsou dostatečně odvětrávány.

V přízemí SUŠ je umístěna ředitelna, sborovna, dvě modelovny a tělocvična. Další školou nepoužívané místnosti slouží jako soukromý byt. Na chodbě jsou nové, uzamykatelné žákovské šatní skříňky.

Odborné učebny a posluchárna jsou v prvním poschodí.

V podkroví je počítačová učebna, prostory pro ostatní grafické techniky a nově upravená i příslušným způsobem vybavená učebna předmětu *základy fotografování*.

Ve všech učebnách je starý školní nábytek, chodby využívají žáci k relaxaci. Estetickou úroveň školy výrazně kazí nedostatečný úklid. Sociální zařízení pro chlapce i dívky jsou v každém podlaží.

V posluchárně mají žáci k dispozici televizi a videorekordér. Z audio techniky používají dva přenosné magnetofony. Ateliérové stojany jsou v učebně přípravné kresby a figurálního kreslení, k modelování slouží točny. Vybavení pracoven litografie a sítotisku je velmi dobré. Naopak méně inspirativně působí prostory určené k tisku z hloubky. Není zde dobře vyřešeno ukládání chemikálií a chybí rovněž vhodné (bodové) osvětlení.

Od předchozí inspekční návštěvy se zlepšily materiálně-technické podmínky pro výuku předmětu *základy fotografování*. V současné době probíhá vyučování ve větší místnosti a při dobře zvolené organizaci práce lze v těchto prostorách efektivně plnit učební osnovou předepsané praktické činnosti.

Vybavení výpočetní technikou je velmi dobré (14 moderních osobních počítačů, plotter formátu A1, vyřezávací plotter, dva scannery, tiskárny). V době inspekce učebnu nebylo možno účinně větrat, protože bylo větrem poškozené uzavírání okna - tím byly psychohygienické podmínky dočasně zhoršené.

Škola žákům učebnice nezapůjčuje. Učitelé vytváří vlastní učební texty, které žákům v případě potřeby namnoží. Hlavním zdrojem informací jsou poznámky v sešitech. Škola nemá vlastní studovnu či informační centrum, knihovna je součástí výtvarného kabinetu.

Pitný režim je zajištěn dvěma automaty, stravovat se žáci i zaměstnanci školy mohou v nedalekém Odborném učilišti, popř. lze ve škole zakoupit rychlé občerstvení. K dispozici je mikrovlnná trouba a chladnička.

Materiální zázemí školy může také využívat širší veřejnost (žáci od 6. ročníku základní školy) formou studia v kurzech večerního kreslení.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy/Vyučované obory

Realizace vzdělávacího programu

Studijní obory 81-41-M/007 Propagační výtvarnictví-propagační grafika (schválené MŠMT ČR pod čj. 22 600/2003-21 dne 10. července 2003) a 82-41-M/006 Propagační výtvarnictví (dobiňující obor) čj. 23 265/2000-23, schválený MŠMT ČR dne 25. července 2000, jsou vyučovány v souladu se zařazením do sítě škol.

Škola nevykazuje integrované žáky, přesto se problematikou žáků se specifickými potřebami učení v rámci výchovného poradenství zabývá.

Vzdělávací programy vyučovaných oborů jsou realizovány v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Učební dokumenty

Rámcový učební plán byl školou rozpracován do jednotlivých ročníků. Provedené úpravy (byla posílena výuka jazyků, ekonomiky a občanské nauky v celkovém rozsahu 8 hodin - na úkor výběrových předmětů) jsou pro budoucí uplatnění žáků prospěšné a byly provedeny v rozsahu povoleném učebním plánem. Na základě porovnání osnov jednotlivých sledovaných předmětů s časově tematickými plány učitelů a zápisy v třídních knihách bylo zjištěno, že škola uplatňuje učební dokumenty v jejich plném rozsahu. V rozpisu učiva občanská nauka nebylo v době inspekce zařazeno učivo doporučené metodickými pokyny čj. 22 067/2000-2 a čj. 13 586/03-22 a 12 050/0322 týkající se zařazení tematických okruhů "Úvod do světa práce" a "Ochrana člověka za mimořádných situací." Porovnáním rozvrhu s rozepsaným učebním plánem nebyl zjištěn rozdíl.

Povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání. Je vedena v požadovaném rozsahu.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu.

Kontrola naplňování učebních osnov

Kontrolou naplňování učebních osnov je pověřena zástupkyně ředitele školy. Je prováděna pravidelně, výsledky jsou projednávány na poradách vedení a pedagogických radách. Analýza konkrétní výtvarné práce žáků je prováděna v odborné komisi.

Způsob kontroly plnění učebních dokumentů je v inspekci navštívených předmětech účinný.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu školy (vůči žákům)

Začátky a konce vyučování jsou stanoveny v souladu s požadavky vyhlášky č. 354/1991 Sb., o středních školách. Výuka probíhá netradiční formou - nezvoní na začátku a konci hodin, žáci si tempo a délku přizpůsobují svým potřebám. Systém je funkční, inspekce nezjistila zneužívání ze strany žáků. K oddychu jsou využívány relaxační koutky na chodbách školy vybavené čalouněnými sedačkami.

Rozvrh hodin pro tento školní rok odporuje ustanovení vyhlášky č.354/1991 Sb., o středních školách, která (§ 14 odst. 1) upravuje délku teoretického vyučování maximálně na 8 hodin denně. Podle školou rozepsaného učebního plánu nejsou v prvním ročníku zařazena praktická cvičení (tzn. praktické vyučování). Přesto mají všichni žáků v pondělí a ve středu 9 hodin teoretické výuky (v úterý pouze skupina b), zatímco ve zbývajících dnech týdne pak výrazně méně (4 - 7 hodin). Stejná situace (9 hodin teoretické výuky) je ve středu u druhého ročníku

(skupina a), ve třetím ročníku v pondělí (celá třída) a v úterý (skupina b). V průběhu hospitací v prvním ročníku byla zřetelná únava žáků v hodinách odpoledního vyučování.

Přestávka na oběd je stavbou rozvrhu zajištěna.

Školní řád byl pro letošní školní rok inovován. Jeho obsah je promyšlený a vyvážený. Součástí jsou i pravidla hodnocení a klasifikace, ve kterých je zohledněna i docházka do školy. Precizně jsou rozpracována výchovná opatření, včetně pravidel pro získání prospěchového či mimořádného stipendia.

Informace o prospěchu a chování žáků jsou poskytovány na pravidelných schůzkách s rodiči (tříkrát ročně), v případě potřeby telefonicky. Škola nabízí i možnost využití elektronické pošty.

Právo zletilých žáků na odmítnutí poskytování informací jiným osobám je respektováno.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční (s výjimkou stavby rozvrhu vyučování).

Výchovné poradenství

Výchovné poradenství je zabezpečováno zástupkyní ředitele školy. Funkci zastává od roku 1999. Pracuje podle písemného plánu pro jednotlivé školní roky. Spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou v Liberci, dbá o zařazování aktuálních témat do výuky, poskytuje individuální porady žákům, spolupracuje s rodiči problémových žáků. Zajišťuje informace o možnostech dalšího studia, pomáhá při řešení profesní orientace žáků. Ve spolupráci s ostatními pedagogy školy provádí evidenci a sledování žáků se specifickými poruchami učení a chování. Dobře se orientuje v oblastech, které má ve své kompetenci. Jejimi hlavními partnery jsou třídní učitelé. V oblasti prevence sociálně patologických jevů spolupracuje se školním metodikem prevence.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve všeobecně vzdělávacích předmětech (cizí jazyk /anglický a německý/, český jazyk, občanská nauka)

ČŠI hospitovala ve třech hodinách českého jazyka a literatury u dvou učitelek, ve čtyřech hodinách anglického jazyka u dvou vyučujících, ve dvou hodinách německého jazyka u jedné vyučující a třech hodinách občanské nauky u jednoho učitele. Obsah výuky ve všech zhlédnutých předmětech korespondoval s předloženými časově tematickými plány, které obsahovaly učivo stanovené osnovami. Nepatrný časový skluz byl zaznamenán pouze v předmětu anglický jazyk v prvním ročníku. Ve všech zhlédnutých hodinách nepodcenili vyučující přípravu vztahující se nejenom k obsahu výuky, ale i struktuře vyučovací jednotky, stanovení výukových cílů a přípravě pomůcek, případně podpůrných materiálů. Samotná aplikace ve výuce se však vyznačovala různým stupněm výsledné efektivity. Nejpropracovanější a do detailů promyšlenou přípravu vyučovacích hodin zaznamenala ČŠI v předmětu český jazyk. Ve všech navštívených hodinách stanovili vyučující vhodné a přiměřené cíle výuky s ohledem k aktuálnímu stavu třídy, učivo vždy navazovalo na témata probraná v předchozích hodinách. Učivo bylo žákům prezentováno po věcné, odborné i didaktické stránce většinou správně, přestože někteří vyučující nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Estetická úroveň učeben, v nichž probíhala výuka, byla celkově málo podnětná. Výzdoba, ba ani závěsné pomůcky se nevztahovaly k žádnému z hospitovaných předmětů. Většinu pomůcek si vyučující přinášeli ze sborovny. Vhodně byla použita audiotechnika v hodině

anglického jazyka ve 2. ročníku, v ostatních hodinách pak slovníky cizích slov, normativní jazykové příručky, doplňková literatura i kopírované materiály, jejichž použití ve výuce převažovalo. Pravidelná práce s učebnicí byla charakteristická pro hodiny českého jazyka. V prvním ročníku v předmětu anglický jazyk nedoporučila vyučující žákům zatím žádnou učebnici, kopie materiálů k výuce připravuje z různých zdrojů. Hospitovaná hodina měla těžiště v probírání izolovaných gramatických jevů a slovní zásoby bez jakékoliv souvislosti a vazby na použití v textu či dialogu. Žáci jsou zvoleným způsobem práce ochuzeni o systematický rozvoj recepčních dovedností poslechem mluveného slova v podání rodilých mluvčích či osob, které se samy jazyku učí. Sama vyučující žákům neposkytla výrazný vzor, neboť při výuce většinou používala mateřštinu. Druhá vyučující instruktice v angličtině ihned překládala. Do výuky však zařadila několik aktivizujících činností, při nichž žáci vhodně podněcováni a motivováni zadáním úkolu sbírali informace mezi spolužáky a zjištění využili při krátké konverzaci s použitím příslovcí času. Efektivní byla i práce ve dvojicích při řešení složitějšího cvičení z gramatiky. Práci však zbrzdil nedostatek učebnic a pracovních sešitů, protože si někteří žáci pomůcky do hodiny zapomněli.

Hodina německého jazyka proběhla výjimečně z prostorových důvodů v učebně pro praktické výtvarné činnosti, a proto vyučující neměla možnost prezentovat učivo na tabuli, ba ani možnost připravenou mapu zavěsit. Hodina byla zaměřena na přípravu k maturitě, rozvoj slovní zásoby k danému tématu a docvičení základních gramatických jevů, v nichž přítomné žákyně opakovaně chybovaly. Silná motivační snaha vyučující i její nehraný laskavý přístup nepřiměly přítomné žákyně k výraznější spolupráci či souvislejšímu samostatnému projevu ve studovaném jazyce.

Předmět český jazyk ve všech ročnících respektuje členění do tří oblastí. Jazykové vzdělávání, které zahrnuje jazyk a komunikační výchovu, je v rozvrhu dotováno jednou hodinou týdně a literární vzdělávání dvěma hodinami. ČŠI při hospitační činnosti zjistila funkční prolínání všech tří oblastí zejména ve výuce ve druhém a čtvrtém ročníku. Volba metod a střídání účelně koncipovaných činností zefektivnilo frontálně vedenou výuku na maximum. Prezentace učiva v souvislostech, zadávání problémových otázek, začlenění probíraného učiva do historického a literárněhistorického kontextu i využití předchozích žákovských zkušeností a dovedností zobecnit osvojené poznatky vyústilo do aktivního podílu žáků při zápisu hlavních myšlenek přečteného úryvku. Probírané téma dokázala vyučující využít k nenásilnému rozvoji klíčových kompetencí v oblasti občanských postojů a hodnot. Svým vztahem k předmětu a žákům i odbornou erudicí dokázala žáky motivovat k aktivnímu zapojení do výuky i k vyjadřování vlastních originálních myšlenek bez ostychu. K podpoře psychohygieny vhodně zařadila relaxační cvičení rozvíjející slovní zásobu žáků. Výuka předmětu je doplněna pravidelnými společnými návštěvami divadelních a kulturních představení mimo vyučování.

Hodiny občanské nauky po efektním začátku směřovaném k probíranému tématu a vysvětlení odborné terminologie pomocí slovníku či na základě zkušeností žáků nebo i za přispění samotného vyučujícího končily všechny stejně, neusměrněnou diskusí k romské problematice. Do diskuse a prezentace názorů se zapojili pouze aktivnější žáci, ostatní se stali pasivními posluchači a příjemci názoru ostatních.

Ve všech hospitovaných třídách byla výuka příznivě ovlivněna korektními vztahy mezi žáky a jejich učiteli a všeobecným dodržováním pravidel slušného chování. Verbální projev vyučujících měl velmi dobrou úroveň zejména při výuce jazyků, projev žáků byl až na výjimky průměrný.

Klasifikace i hodnocení probíhaly v průběhu hospitační činnosti pravidelně, zahrnovaly orientační, písemné i individuální zkoušení před tabulí. Klasifikaci vyučující zdůvodňovali, vhodně bylo využito vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků v hodinách českého jazyka.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce, německém jazyce a občanské nauce hodnotí ČŠI jako dobré, v českém jazyce jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech matematika, technické kreslení, základy ekologie

Matematika je vyučována v prvních dvou ročnících ve dvouhodinové týdenní dotaci, technické kreslení v prvním ročníku dvě hodiny týdně a základy ekologie ve druhém ročníku jednu hodinu týdně. Předměty učí v letošním školním roce celkem dva učitelé s dlouhodobou pedagogickou praxí. Hodnocení vychází z pěti hospitací u obou učitelů.

Cíle výuky byly vyučujícími stanoveny vhodně a přiměřeně vzhledem k aktuálnímu stavu třídy a byly reálně dosažitelné. Návaznost probíraného učiva na předcházející témata byla zřejmá. V úvodu byly cíle učiteli jasně konkretizovány.

Odborná a pedagogická způsobilost je popsána v kapitole „Personální zabezpečení výuky dle předmětů.“ Oba učitelé jsou zkušenými pedagogy, k věcné a odborné správnosti výuky nemá inspekce připomínek.

Výuka probíhala v kmenových učebnách (jedna z nich se stupňovitým uspořádáním lavic), vybavených starším, již dosti poškozeným nábytkem. Prostředí tříd bylo neestetické a pro výuku nepodnětné. Jejich úklid a údržba jsou zřejmě zanedbávány, stejně jako vybavení didaktickou technikou. Jedna ze tříd je dokonce průchozí do učebny jazyků.

Učebnice jsou žákům doporučeny, ve sledovaných hodinách však žádné (ani jiné texty) využity nebyly. Didaktická technika rovněž nenašla ve sledovaných hodinách uplatnění. Učitelé vystačili pouze s hlasem a tabulí, jen v základech ekologie byly pro zvýšení motivace žáků využity jejich domácí práce k probíranému tématu (potravní řetězec).

Dvě ze sledovaných hodin byly převážně výkladové, zbývající tři procvičovací. V úvodu učitelé vždy věnovali dostatečný čas společnému opakování (předchozí, hlavně poslední) probrané látky.

Následující výklad byl prováděn frontálně, slovní projev učitelů byl průměrný. Zapojování žáků bylo nesystematické, dialog byl veden pouze s 3 - 4 žáky (s výjimkou hodiny základy ekologie), ostatní pasivně čekali na pokyny učitele. Zastoupení aktivních činností žáků bylo malé, role vyučujícího jako organizátora výuky a jako jediného zdroje informací dominantní. Zápis nové látky byl vždy diktován. Využití životních zkušeností žáků bylo patrné pouze v základech ekologie.

V procvičovací hodině matematiky byli žáci systematicky vedeni k rozvoji analytického myšlení a schopnosti hledat různé způsoby řešení příkladů. Při technickém kreslení učitel kladl nedostatečný důraz na obecné cíle předmětu (zejména na rozvoj přesnosti, preciznosti).

Tempo bylo přizpůsobeno nejpomalejším žákům, možnost relaxace během výuky - vzhledem k systému organizace vyučování (viz kapitola „Organizace výchovně-vzdělávacího procesu školy“) dostatečná. Přesto byla v hodinách technického kreslení (odpolední 9. a 10. hodina) zřetelně patrná únava žáků, s jasným negativním dopadem na efektivitu těchto hodin.

V hodinách byla akceptována stanovená pravidla komunikace a chování, projevy nekázně nebyly pozorovány. Nejen ve sledovaných hodinách, ale průběžně byl pozorovatelný vzájemný přátelský, partnerský vztah podporující osobnostní a sociální rozvoj žáků.

Využívané metody hodnocení žáků učitelem jsou promyšlené a vedou k upevňování jejich sebedůvěry. Četnost hodnocení je dostatečná, ve sledovaných hodinách učitelé oceňovali pokrok a klasifikaci žákům rádně zdůvodňovali.

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v hospitovaných hodinách předmětů

matematika, základy ekologie a technické kreslení byla dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech počítačová grafika, navrhování na počítači

Předmět počítačová grafika je vyučován v 1. a 2. ročníku v dotaci 2 a 3 hodiny týdně. Na něj logicky navazuje ve 3. a 4. ročníku předmět navrhování na počítači s pětihodinovou dotací v každém ročníku.

Výuku zajišťují celkem 3 učitelé, jejich kvalifikační předpoklady jsou popsány v kapitole „personální podmínky“.

Příprava učitelů je pečlivá a promyšlená. Jednotlivé tematické celky na sebe navazují, učitelé dbají na mezipředmětové vztahy. Vzájemně velmi úzce spolupracují. Začínajícímu učiteli se dostává od zkušenějších kolegů cenných rad. Stanovené cíle odpovídají schopnostem žáků, jsou respektovány i jejich individuální vzdělávací potřeby.

Materiální podmínky jsou po softwarové i hardwarové stránce velmi dobré. Grafické programy (Corell 11, Photo Shop) umožňují plnění osnov na požadované úrovni. Každý žák pracuje na svém počítači (PC), všechny PC jsou v síti a připojeny na internet. Uspořádání učebny umožňuje učiteli dobrý přehled o práci jednotlivých žáků. V době inspekce byly problémy s provozem laserových tiskáren (chybějící náplně) a větráním. Objem učebny je nedostatečný, takže při práci na všech počítačích se ovzduší přehřívá. Vedení školy je tento nedostatek znám - je připraven projekt na zvětšení učebny.

Vlastní výuka se vyznačovala vysokou mírou aktivní, samostatné práce žáků, zejména ve vyšších ročnících, kde žáci již stavěli na většinou velmi dobrých znalostech z předchozího studia. Učitelé jim vytvářeli prostor pro možnost hledat, objevovat, používat vlastní postupy řešení. Vnitřní členění hodin bylo účelné, využití vyučovacího času efektivní. Ve všech sledovaných hodinách bylo tempo přiměřené schopnostem žáků.

Míra role vyučujícího jako organizátora výuky a jako zdroje informací byla vyšší v prvních ročnících, individuální přístup učitele k žákům (individuální tempo a úkoly) dle jejich aktuální úspěšnosti převažoval ve třetím a čtvrtém ročníku. Inspekce kladně hodnotí dosažené znalosti a dovednosti žáků, jejich aktivitu a zájem o výuku.

Mezi žáky a učiteli byl zřetelný partnerský vztah, dostatečný prostor byl vytvářen pro vyjadřování vlastního názoru, diskuzi a argumentaci. Oceňováním pokroku byla upevňována sebedůvěra žáků.

Hodnocení je prováděno za dokončené tematické práce většího rozsahu a průběžně zadávané testy. V nižších ročnících je hodnocena i aktivita žáků při výuce. Počet známek je dostatečný (7 - 8x za klasifikační období). Kromě 1. ročníku je využíván celý rozsah klasifikační stupnice (v prvním ročníku je uplatňován pouze stupeň 1 a 2). Klasifikační řád školy zohledňuje i včasné plnění úkolů a docházku do školy. Využívání vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků není uplatňováno, hodnocení žáků učitelem je vždy zdůvodněno.

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech počítačová grafika a navrhování na počítačích je vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v odborných předmětech (výtvarná příprava, písmo, figurální kreslení, výtvarné navrhování, technologie, praktická cvičení) a výběrovém předmětu základy fotografování

Rozpracování obsahu učiva v předložených časově tematických plánech koresponduje se zápisy probírané látky v třídních knihách a odpovídá schváleným učebním osnovám. Učitelé

všech výtvarně zaměřených předmětů se při plánování své práce snaží o mezipředmětovou prostupnost.

Inspekci sledované vyučovací lekce byly vždy dobře připravené s plynulými přechody na sebe navazujících činností, technologické postupy byly dodržovány.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících je popsána v kapitole „personální podmínky“.

Materiálně-technické podmínky se zvolna zlepšují. Inspekci zhlédnuté vzdělávání probíhalo v odborně zařízených místnostech. Škola od předchozí inspekce zařídila i vybavila nové prostory, přemístila modelovnu a učebnu základů fotografování. Rovněž stávající vybavení jednotlivých pracovišť umožňuje plnit školou deklarovaný program.

Žáci všech ročníků jsou rozděleni do skupin tak, aby vyučující mohli lépe podporovat tvořivost a osobnostní rozvoj jednotlivců. Předměty vyznačující se širším rozsahem (*výtvarná příprava, navrhování na počítači, praktická cvičení*) jsou děleny a vyučovány podle specializace pedagogů. Tímto způsobem škola například v dostatečné šíři zajišťuje výuku tradičních grafických technik (včetně litografie). Prakticky zaměřené předměty tvoří bloky. Žáci proto mají pro svou výtvarnou realizaci dostatečný časový prostor, mohou pracovat individuálním tempem, nedostávají se do časové tísně.

Výtvarní pedagogové používali při hospitacích většinou klasické vzdělávací postupy a dostatečně široké zadání dovolovalo žákům jejich seberealizaci. Na většinou frontálně vedený výklad s diktovanými poznámkami teoretických částí učiva navazovaly praktické činnosti. Korigování výsledných realizací bylo ze strany učitelů cílené na úspěšnost. V některých případech však chyběl větší důraz na kompoziční uspořádání, na variabilitu a důslednou aplikaci řešení úkolu v profesní budoucnosti žáků.

Vstupní a průběžná motivace vycházela z reálné situace, v závislosti na stupni rozpracovanosti výtvarného zadání. Výuku charakterizovaly velmi pěkné vzájemné vztahy a vstřícný způsob komunikace se žáky založený na dohodnutých pravidlech, vzájemné důvěře a respektování se. Studující se chovali slušně a ukázněně. Převládalo pozitivní a adekvátní hodnocení žáků vyučujícími, kteří respektovali jejich individuální dispozice. Klasifikace výtvarných výstupů žáků je přesně stanovena bodováním.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výše uvedených odborných předmětech a ve výběrovém předmětu základy fotografování mají dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola nevyužívá standardizované testy. V předmětech jsou pro zjišťování výsledků vzdělávání nesystematicky využívány vlastní testy. Hlediskem pro posouzení kvality práce školy je úspěšnost jejich žáků na výstavách a kulturních akcích, kterých se pravidelně zúčastňují. Důležitým ukazatelem je i promyšlený vlastní klasifikační řád, který svou stavbou a kritérii vede žáky k rozvoji zodpovědnosti za svou práci.

Výsledky vzdělávání jsou pravidelně hodnoceny v předmětových komisích a na pedagogických radách, kde jsou prokazatelně přijímána i potřebná opatření k nápravě.

Celkově má průběh vzdělávání a výchovy ve Střední umělecké škole v Liberci dobrou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT ČR o změně zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 22 600/2003-21 ze dne 10. července 2003
2. Výpis z obchodního rejstříku, vedeného Krajským soudem v Ústí nad Labem oddíl C vložka 12 106 – zápis z 30. dubna 1997, číslo výpisu 22 686/2003 z 8. září 2003
3. Učební dokumenty oboru 82-41-M/006, Propagační výtvarnictví, čj. 22 600/2000-23 ze dne 10. července 2003 s platností od 1. září 2003
4. Učební dokumenty oboru 82-41-M/007, Propagační výtvarnictví – propagační grafika, čj. 23 256/2000-23 ze dne 25. července 2000 s platností od 1. září 2000
5. Alternativní učební osnovy předmětu „Základy ekologie“ pro učební a studijní obory SOŠ a SOU, čj. 23 212/98 – 23/230 z 21. července 1998 s platností od 1. září 1998 počínaje 1. ročníkem
6. Učební osnovy předmětu „Matematika“ pro studijní obory skupiny 82, čj. 23 212/98 – 23/230 z 21. července 1999 s platností od 1. září 1999 počínaje 1. ročníkem
7. Učební osnovy předmětu „Občanská nauka“ pro studijní obory studijní obory SOŠ a SOU, čj. 23 212/98-23/230 z 21. července 1999 s platností od 1. 9. 1999 počínaje 1. ročníkem
8. Učební osnovy předmětu „Český jazyk a literatura“ čj. 25 625/99 – 22 z 19. července 1999 s platností od 1. září 1999 počínaje 1. ročníkem
9. Školou rozpracované učební plány oborů 82-41-M/007, 82-41-M/006 z 1. září 2003 podepsané ředitelem školy
10. Organizace školního roku 2003/2004 s názvem „Celoroční plán“ - bez data a čj.
11. Školní řád SUŠ v Liberci s.r.o. pro školní rok 2003/2004 - bez data a čj.
12. Výroční zpráva o činnosti a hospodaření školy za školní rok 2002/2003 z 19. září 2003
13. Třídní knihy tříd V1 – V4 pro školní rok 2002/2003
14. Třídní knihy tříd V1 – V4 pro školní rok 2003/2004
15. Třídní výkazy tříd V1 – V4
16. Zápisy z pedagogických rad a porad od r.1999 do data inspekce
17. Protokoly o rozdílových zkouškách žáků tříd: V2 (os. č. 10), V4 (os. č.21) konaných ve školním roce 2003/2004
18. Protokoly o opravných zkouškách žáků tříd: V1 (os. č.23, 24), V2 (os.č. 20), V3 (os.č. 14), V4 (os. č. 10, 16, 17) konaných ve školním roce 2003/2004
19. Plán hospitací ve školním roce 2003/2004 – bez data a čj.
20. Hospitační záznamy zástupce ředitele školy z hospitací v roce 2003/2004
21. Časově tematické plány hospitovaných předmětů
22. Organizační směrnice vydané ředitelem školy pro školní rok 2003/2004 (rozvrh vyučovacích hodin, povinnosti a pravomoci třídních učitelů, rozpis dozorů, rozpis přestávek na oběd, suplovací povinnost, odemykání a zamykání školy) - bez data a čj.
23. Doklady o vzdělání pedagogických pracovníků školy
24. Rozpracované učební osnovy odborných předmětů (VYP, PIS, FIK, NAV, TEC, PCV) a osnova výběrového předmětu (ZAF)

29. Podmínky hodnocení a klasifikace výtvarných předmětů (nedatováno)
30. Výtvarné práce žáků.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Porovnáním údajů uvedených ve zřizovací listině s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení byl zjištěn soulad mezi těmito dokumenty.

Škola spolupracuje s Městským úřadem ve Vratislavicích, v jeho prostorách je instalována stálá výstava výtvarných prací žáků školy. Žáci (celkem šest) jsou členy komorního pěveckého sboru středních škol Liberecka, sbor je známý pod názvem Collegium Scholarum Mediarum. Pravidelně se účastní mnoha společenských a kulturních vystoupení pod vedením ředitele školy.

Žáci školy se podílejí na návrzích scény k některým představením Krátkého a úderného divadla v Liberci, pravidelně v prostorách divadla pořádají veřejné výstavy svých prací.

Další spolupráce je realizována s Romským komunitním centrem v Liberci a ve spolku rodičů a dětí (občanské sdružení), které nese název "Pěvecký sbor dětí a mládeže Hlásek" a zabývá se sborovým zpěvem.

ZÁVĚR

- *Personální podmínky vzdělávání a výchovy v odborných předmětech a ve výběrovém předmětu základy fotografování jsou velmi dobré. Většina výtvarných pedagogů je pro školu perspektivní. Při skladbě úvazků je zejména u výtvarných předmětů maximálně přihlíženo k odborné a pedagogické způsobilosti i zkušenostem učitelů. Zatím nejslabším článkem je zajištění výuky anglického jazyka.*
- *Materiálně - technické podmínky výuky se od poslední inspekce významně zlepšily. Byla provedena rekonstrukce vytápění celé školy s přechodem na vytápění plynem, přestavba sociálních zařízení a šaten, instalace nových oken v části školy. Zlepšily se prostorové podmínky pro výuku předmětu základy fotografování, litografie a sítotisku. Velmi dobré podmínky jsou vytvořeny pro výuku práce s výpočetní technikou s přístupem žáků na internet i v jejich osobním volnu se zajištěným dozorem. Kladem je, že výuka probíhá převážně v odborných učebnách. Vzdělávání žáků však stále probíhá v esteticky nepodnětném prostředí, úklid prostor školy není na vyhovující úrovni. Využití materiálně-technických podmínek bylo ve sledovaných hodinách nerovnoměrné. Využívání učebnic nebo jiných studijních textů při výuce bylo celkově nedostatečné, rovněž didaktická technika se na sledované výuce výrazněji nepodílela.*
- *Výchovně-vzdělávací proces probíhá podle schválených učebních dokumentů. Průběh vzdělávání ve sledovaných předmětech měl rozdílnou úroveň a byl závislý na osobnosti jednotlivých vyučujících. V teoretických hodinách (na rozdíl od praktických cvičení) byli žáci málo vedeni k aktivnímu učení. Převládala frontální výuka s nedostatečným podílem samostatné práce žáků. Průběh a výsledky výchovy a vzdělávání v odborných a ve výběrových předmětech jsou na dobré úrovni. Škola pozitivně rozvíjí výtvarné předpoklady žáků i jejich kompetence. V esteticky zaměřených předmětech se snaží o kultivaci projevu žáků a rozvoj jejich estetického citění.*

Rezervy jsou v oblasti rozvíjení komunikačních dovedností žáků.

- *Vývoj školy od poslední inspekce doznal řady pozitivních změn. Škola je otevřená okolí, je si vědoma nutnosti dobře se prezentovat. Ředitel školy preferuje týmovou činnost založenou na spolupráci pedagogů.
Ve výchovně-vzdělávací práci došlo k posunu ve snaze o výchovu žáků nejen po odborné stránce, ale i po stránce zlepšení jejich sociálních návyků a dovedností.*

Pro účely poskytování dotací ve smyslu § 5 odst. 3 písm. c) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním zařízením a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů, má škola hodnocení České školní inspekce průměrné nebo lepší.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko ANO

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Petr Kadlus	Kadlus v. r.
Členové týmu	Mgr. Helena Čeřovská	Čeřovská v. r.
	PaedDr. Jana Langerová	Jana Langerová v. r.

Další zaměstnanci ČŠI Iva Chybová, Ivana Kolářová

V Semilech dne 12. dubna 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 12. května 2004

Razítko ANO

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis.
Mgr. Zdeněk Švácha – ředitel školy	Zdeněk Švácha v. r.

*Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Ke Stadionu 183, 513 01 Semily.
Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí*

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odb. školství, mládeže a tělovýchovy, Masarykova 18 460 01 Liberec	2004-06-04	H5- 1070/04-3413
Jednatel: Olga Šváchová, Liliová 1251, 464 01 Frýdlant	2004-06-04	H5-1069/04-3413

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.

Poznámka: ředitel školy zaslal dne 26. 5. 2004 dopis na adresu ČŠI Semily (evidován dne 28. 5. 2004 pod čj. H5-1032/04-3413) označený jako „Připomínky k Protokolu č.j.: H5-1031/04-3413 a Inspekční zprávě č.j.: H5-1032/04-3413“, který je obsahově zprávou o odstranění nedostatků zjištěných a uvedených v protokolu.